

فقیرسازی بازنشستگان توسط دولت

کاظم فرج الهی، فعال صنفی بازنشستگان کارگری

معتقدم امروز با تقلیل گرایسی در مطالبه گری روبه‌رو هستیم. اگر از همان ابتدا اجرای دقیق ماده ۹۶ قانون تامین اجتماعی را مطالبه می کردیم، بعد از تصویب افزایش دستمزد در شورای عالی کار، خواستار تصویب افزایش مستمری بیشتر بر اساس قانون بودیم و مطالباتی مانند ادامه همسان سازی واز همه مهم تر افزایش یکسان برای تمام سطوح مزدی را مطرح و پیگیری می کردیم، امروز چهار این وضعیت نبودیم که دولت افزایش مستمری هارا برای مدتی طولانی به تاخیر انداخته و مدعی شود افزایش مستمری برای سایر سطوح باید کمتر از مصوبه شورای عالی کار باشد.

افزایش غیر یکسان مستمری ها و کاهش در میزان افزایش مستمری بازنشستگان سایر سطوح به معنای تلاش برای حداقل بگیرسازی بازنشستگان است و با سیاست افزایش ناچیز مستمری بازنشستگان غیر حداقل بگیر، روند فقیر تر سازی بازنشستگان ادامه می یابد در حالی که یک بازنشسته که امروز بیشتر از حداقل درآمد دارد، در زمان اشتغال، کارگر متخصصی بوده هر ماه مبلغ قابل توجهی به حساب تامین اجتماعی واریز کرده تنها به این امید که در دوران بازنشستگی بتواند از حقوق شایسته و زندگی با یک رفاه حداقلی بهره مند باشد لذا این ناعادالته است که حق قانونی این بازنشسته سلب شود.

بازنشستگان امروز خواستار عدالت در توزیع هستند، منتها توزیع ثروت نه توزیع فقر. بازنشسته کارگری از منابع اندوخته خودش حقوق می گیرند نه از بودجه دولت. اگر ۳۰ سال این حق بیمه هارا در یک حساب بانکی پس انداز می کرد و ارزش افزوده آن حفظ می شد، امروز واقعاً چقدر درآمد داشت؟ آیا هرگز محاسبه کرده اند؟ حالا چرا می خواهند با کاهش افزایش قانونی حقوق، بازنشستگان را به زیر خط فقر سوق دهند؟

باید گفت بین ۳۶ تا ۳۸ میلیون نفر بازنشسته کارگری داریم. اگر بعد میانگین خانوار را سه نفر بگیریم، جامعه بازنشستگان کارگری کشور جمعیتی بین ۱۰ تا ۱۱ میلیون نفر دارد. از این جمعیت، چیزی کمتر از یک درصد حداقل بگیر هستند که از امکانات مالی مناسب و خوبی برخوردار هستند. جمعیت کنیری حداقل بگیر هستند که کاملاً زیر خط فقر هستند.

گروهی هم هستند که سوابق بیمه پردازی کمی داشته اند یا به دلیل حوادث از کار افتاده شده اند و کمتر از حداقل می گیرند. در این میان، گروهی نیز میانه بگیر هستند. بخش زیادی از این بازنشستگان، گروهی از نظر معیارهای پارامتری، غیر حداقل بگیر هستند اما فاصله حقوق شان با حداقل مستمری بسیار ناچیز است. مثلاً فقط ۵ میلیون تومان یا حتی کمتر حقوق می گیرند. اینها بخش زیادی از بازنشستگان را تشکیل می دهند و عادلانه نیست که افزایش مزد این گروه ها ناچیز باشد. حتی افزایش مزدی مصوب شورای عالی کار هم نمی تواند قدرت خرید سال گذشته را برای این بازنشستگان احیا کند.

معتقدم با توجه به جهش تورمی که بعد از آزادسازی اخیر شاهد هستیم، افزایش ۳۸ درصدی مورد نظر هیات مدیره سازمان تامین اجتماعی اصلاً کافی نیست. خانوارهای بازنشستگان کارگری، عموماً مستاجر و در شرایط بد معیشتی به سر می برند. دولت به جای حمایت از این گروه های کم درآمد همان افزایش ۳۸ درصدی را نمی پذیرد. اگر قرار باشد به سطوح میانی حتی ۳۸ درصد افزایش حقوق تعلق نگیرد، به معنای از میان برداشته شدن کامل این سطوح است. از بازنشستگانی که نمی توانند با این دستمزد ها زندگی خود را اداره کنند و در دوران پیری، امکان کار مجدد ندارند، چه انتظاری هست، در حالی که بر اساس اصل ۲۹ قانون اساسی، دولت وظایف حمایتی بسیار در قبال گروه های کم درآمد را ندارد. لذا باید به شفافیت توضیح دهیم که چرا با افزایش قانونی حقوق بازنشستگان مخالفت است.

اخبار کارگری

بازنشستگان کارگری:

دولت افزایش مستمری هارا به سرعت تصویب کند

بازنشستگان کارگری در برخی از استان های کشور با تجمع مقابل ادارات تامین اجتماعی خواستار تصویب افزایش مستمری هادریات دولت شدند. به گزارش ایلنا، در همین زمینه بازنشستگان کارگری رشت خواستار تصویب افزایش مستمری ها مطابق مصوبه شورای عالی کار در هیات دولت شدند و در عین حال، خواستار پرداخت بدهی های دولت به تامین اجتماعی و پایبندی دولت به قانون شدند. بنا بر این گزارش، در کرمانشاه و خوزستان نیز بازنشستگان خواستار تصویب افزایش حقوق و اعمال آن شدند.

دولت همچنان از تصویب افزایش حقوق مستمری بگیران طفره می رود

بار آزادسازی قیمت ها روی دوش خمیده بازنشستگان

نسرین هزاره مقدم

استقلال از اصلی ترین ویژگی های نهادی فراموش شده سازمان تامین اجتماعی است؛ سازمانی که اگر چه نرخ، کمیت و کیفیت خدمات ارائه شده به جامعه هدف آن در گذر دهه ها کالستی گرفته اما تا پیش از این هنوز بارقه هایی از تصمیم گیری های مستقل در آن به چشم می خورد، هر چند با انحلال شورای عالی تامین اجتماعی در دوران احمدی نژاد، بدنه مدیریتی این سازمان، تماماً دولتی شد که با تایید و انتصاب شخص وزیر کار، جای گذاری می شود.

در نخستین بند از قانون تامین اجتماعی آمده است: «تأمین اجتماعی یک سازمان بیمه گر اجتماعی عمومی و غیر دولتی است.» با این حال، مکانیسم های ارتباط دوسویه آن با دولت، نحوه مدیریت و فقدان نقش مشارکتی بیمه شدگان، ماهیت عمومی و غیر دولتی بودن این سازمان را تا اندازه زیادی زیر سوال برده است. تصویب قانون تامین اجتماعی در تیر ماه ۱۳۵۴ و تشکیل سازمان تامین اجتماعی را می توان آغازگر تحولی نو در نظام تامین اجتماعی کشور دانست. در سال ۱۳۵۵ با تصویب قانونی که منجر به انحلال وزارت رفاه و تشکیل وزارت بهداشتی و بهزیستی شد، سازمان تامین اجتماعی به صندوق تامین اجتماعی تغییر نام داد و تعهدات و امکانات درماتی آن به وزارت بهداشتی و بهزیستی محول شد اما این تغییر، چندان دوام نیاورد و با تصویب لایحه ای در شورای انقلاب در سال ۱۳۵۸، سازمان تامین اجتماعی دوباره احیا شد. با این همه، سازمان تامین اجتماعی تا زمانی که مدیریت آن مستقیم، با غیر مستقیم در اختیار دولت باشد و ذینفعان در تصمیم گیری ها نقش سزاوار و درخور نداشته باشند، نمی تواند مستقلانه نقش حمایتی خود را در قبال جامعه بیش از ۵۰ میلیون نفری بیمه شدگان ایفا کند.

یکی از نشانه های بارز مخدوش شدن این استقلال، عدم تصویب مصوبه افزایش مستمری بازنشستگان بعد از گذشت بیش از سه هفته است؛ تاخیر طولانی و رنج آور که برخلاف رویه مرسوم سال های قبل است و به گفته «علیرضا حیدری» کارشناس رفاه و تامین اجتماعی و نایب رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری، در نوع خود یک بدعت به شمار می رود؛

بدعتی که می تواند مفهوم معادلات پارامتریک تامین اجتماعی و استقلال در تامین منابع مالی آن را دچار اوجاج و آشفتگی کند.

سرکردن با حقوق ۴ میلیونی یا کمتر! اردیبهشت به پایان رسید و به رغم وعده های مقامات سازمان و وزارت کار مبنی بر اینکه «بازنشستگان نگران نباشند، حتی اگر در روز مانده به پایان اردیبهشت افزایش مستمری ابلاغ شود، مابه التفاوت ها پرداخت می شود» نه مابه التفاوت پرداخت شده و نه مصوبه ای به تصویب هیات دولت رسید و ابلاغ شد. در ذنک تر اینکه ۶۵ درصد جامعه حدوداً ۴ میلیون نفری بازنشستگان کارگری (حدود ۲.۵ میلیون خانواده)، حداقل بگیران باحتی زیر حداقل بگیران هستند که دو ماهه آغازین سال جدید را به رغم آزادسازی ها و تورم با دستمزد ۴ میلیون تومانی یا کمتر سر کرده اند.

در این شرایط «بیدالله فرجی» بازنشسته کارگری و رئیس سابق شورای اسلامی کار شرکت جنرال استیل، از زیر سوال رفتن استقلال نیم بند سازمان تامین اجتماعی انتقاد می کند: «گر امروز شورای عالی تامین اجتماعی را با حضور مکنی نمایندگان کارگران و بازنشستگان داشتیم، بهتر می توانستیم از دولت مطالبه کنیم. وزیر کار و مدیر عامل سازمان تامین اجتماعی باید پای امضا

و مصوبه خودشان بایستند و از هیات دولت با جدیت بخواهند مصوبه افزایش مستمری هارا که به تصویب هیات مدیره سازمان رسیده، تصویب کنند. در مرحله شفاف و صادقانه روشنگری کنند و به بازنشستگان اطلاع دهند که گیر کار کجاست.»

او ادامه می دهد: در همین دو ماه، توزیع کنندگان کالاها و ارائه دهندگان خدمات مثل صاحبخانه ها، سود خود را به جیب زده اند ولی ما بازنشستگان حتی از افزایش قانونی حقوق مان محروم

در حال حاضر، مستمری بگیران عوارض توری های سال جدید را با دریافتی های سال قبل تحمل می کنند. این تحمل در ذات خود پدیده مناسبی نیست

مانده می ماند. اگر ادعا نمی کنند تامین اجتماعی نهادی غیر دولتی است، پس چرا دولت در این بین تصمیم گیرنده اصلی است و حقوق ما را بر خلاف روال و ادامه دار سه طور زنجیرهای گران می شوند. علیرضا حیدری در انتقاد از تاخیر طولانی هیات دولت می گوید: رویکرد دولت در قبال تصویب افزایش مستمری بازنشستگان کاملاً جدید است. برخی سال ها تاخیر در پرداخت به دلیل عدم تامین منابع ریالی صورت می گرفت اما تاخیر در تصویب و ابلاغ، پدیده کاملاً جدیدی است و همین است که بازنشستگان را نگران می کند. در حال حاضر، بازنشستگان و مستمری بگیران عوارض توری سال جدید را با دریافتی های سال قبل تحمل می کنند. این تحمل در ذات خود فرایند مناسبی نیست و هیات وزیران باید هر چه زودتر بحث افزایش مستمری را تعیین تکلیف کند تا سازمان بتواند حقوق هارا با نرخ های جدید پرداخت کند

حیدری تاکید می کند: فراموش نکرده ایم، اگر ادعا نمی کنند تامین اجتماعی نهادی غیر دولتی است، پس چرا دولت در این بین تصمیم گیرنده اصلی است و حقوق ما را بر خلاف روال و ادامه دار سه طور زنجیرهای گران می شوند. علیرضا حیدری در انتقاد از تاخیر طولانی هیات دولت می گوید: رویکرد دولت در قبال تصویب افزایش مستمری بازنشستگان کاملاً جدید است. برخی سال ها تاخیر در پرداخت به دلیل عدم تامین منابع ریالی صورت می گرفت اما تاخیر در تصویب و ابلاغ، پدیده کاملاً جدیدی است و همین است که بازنشستگان را نگران می کند. در حال حاضر، بازنشستگان و مستمری بگیران عوارض توری سال جدید را با دریافتی های سال قبل تحمل می کنند. این تحمل در ذات خود فرایند مناسبی نیست و هیات وزیران باید هر چه زودتر بحث افزایش مستمری را تعیین تکلیف کند تا سازمان بتواند حقوق هارا با نرخ های جدید پرداخت کند

حیدری تاکید می کند: فراموش نکرده ایم، اگر ادعا نمی کنند تامین اجتماعی نهادی غیر دولتی است، پس چرا دولت در این بین تصمیم گیرنده اصلی است و حقوق ما را بر خلاف روال و ادامه دار سه طور زنجیرهای گران می شوند. علیرضا حیدری در انتقاد از تاخیر طولانی هیات دولت می گوید: رویکرد دولت در قبال تصویب افزایش مستمری بازنشستگان کاملاً جدید است. برخی سال ها تاخیر در پرداخت به دلیل عدم تامین منابع ریالی صورت می گرفت اما تاخیر در تصویب و ابلاغ، پدیده کاملاً جدیدی است و همین است که بازنشستگان را نگران می کند. در حال حاضر، بازنشستگان و مستمری بگیران عوارض توری سال جدید را با دریافتی های سال قبل تحمل می کنند. این تحمل در ذات خود فرایند مناسبی نیست و هیات وزیران باید هر چه زودتر بحث افزایش مستمری را تعیین تکلیف کند تا سازمان بتواند حقوق هارا با نرخ های جدید پرداخت کند

حیدری: تعلل دولت در تصویب افزایش مستمری بازنشستگان، در نوع خود یک بدعت به شمار می رود؛ بدعتی که می تواند مفهوم معادلات پارامتریک تامین اجتماعی و استقلال در تامین منابع مالی آن را دچار آشفتگی کند

شده و سابقه نداشته که مصوبه ای از هیات مدیره سازمان که زیر مجموعه وزارت کار است و شخص وزیر به عنوان نماینده دولت در آن حضور دارد، با مخالفت های جدی هیات دولت مواجه شده و حتی تا مرز تعلیق تصمیم گیری پیش برود. این کارشناس رفاه تاکید می کند: با این تاخیر، دشواری های معیشتی ایجاد می کنند. روزی نیست که گروه های مختلف ذینفع نسبت به این تعلل انتقاد نکنند و این برای دولت زینده نیست. مضاف بر اینکه مصوبه هیات مدیره سازمان، تامین کننده کاهش قدرت خرید سال قبل است و نمی تواند تورم سال جدید را بپوشاند. جالب است که مرکز آمار تورم جدید را اعلام کرده اما تصمیم گیران به این وضعیت توری می عقبنماندگی مستمر قدرت خرید بازنشستگان بی توجه هستند و باز هم تعلل می کنند

بازنشستگان: تماشاگران افزایش روزانه قیمت ها بازنشستگان هر روز با افزایش قیمت جدید مواجه می شوند. این جامعه ۴ میلیون خانواری که دیگر چندان فرصت و توانی برای شغل دوم و تامین شکاف سنگین هزینه - درآمد خانوار ندارند، روزگاری نه چندان دور چرخ های صنعت را با تمام قدرت گردانده اند و حالا بانگرانی بسیار انتظار می کشند تا افزایش ناچیز مستمری ها که با افزایش هزینه های زندگی تطابق ندارد و اتفاقاً توسط هیات مدیره سازمان به تصویب رسیده، ابلاغ شود. باید دید این انتظار تا کی ادامه خواهد داشت.

بازنشستگان: تماشاگران افزایش روزانه قیمت ها

بازنشستگان هر روز با افزایش قیمت جدید مواجه می شوند. این جامعه ۴ میلیون خانواری که دیگر چندان فرصت و توانی برای شغل دوم و تامین شکاف سنگین هزینه - درآمد خانوار ندارند، روزگاری نه چندان دور چرخ های صنعت را با تمام قدرت گردانده اند و حالا بانگرانی بسیار انتظار می کشند تا افزایش ناچیز مستمری ها که با افزایش هزینه های زندگی تطابق ندارد و اتفاقاً توسط هیات مدیره سازمان به تصویب رسیده، ابلاغ شود. باید دید این انتظار تا کی ادامه خواهد داشت.

گفت و گو

دوم اگر این پیگیری های حقوقی و اداری و گفت و گو و استدلال پاسخ خود را نگرفت، باز سایر ابزار قانونی اعتراض که آنها نیز به رسمیت شناخته شده و به عنوان امر مجاز قانونی تلقی می شوند، استفاده خواهیم کرد. این صحیح نیست هر کس پشت میز مسئولیت بنشیند و برای خود بدون توجه به نیازها و مطالبات افراد تصمیم گیری کند. وی در پایان بیان کرد: آماده همکاری با دولت هستیم و تاکنون نیز در این راستا حرکت کردیم و ما دولت نیز باید قدمی پیش گذاشته و با کارگران و بازنشستگان و ذی نفعان تامین اجتماعی همکاری داشته باشد. همکاری یک طرفه معنا ندارد و اساس همکاری دوطرفه است.

تکنیکم بخش قابل توجهی از بازنشستگان سازمان را حداقل بگیران و زیر حداقل بگیران تشکیل می دهند که تکلیف افزایش حقوق آنها در قالب ماده ۴۱ قانون کار مشخص شده، منتها سازمان نمی تواند احکام نیمی از بازنشستگان را صادر کند و باقی را بگذارد برای بعد.

اشاره حیدری به ماده ۱۱۱ قانون تامین اجتماعی است که تاکید دارد افزایش سالانه حداقل مستمری بازنشستگان تامین اجتماعی نباید از افزایش حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار کمتر باشد، بنابراین تکلیف بازنشستگان حداقل بگیر روشن است: ۵۷.۴ درصد افزایش روی تمام مولفه های مزدی امارد مورد سایر سطوح مستمری، ماده قانونی ناظر، ماده ۹۶ قانون تامین اجتماعی است که تاکید دارد مستمری ها باید به اندازه افزایش هزینه های زندگی افزایش یابد. هزینه های زندگی در قالب سبد معیشت بر اساس داده های توری دی ماه سال قبل، نزدیک به ۹ میلیون تومان بود و حالا با موج توری جدید بدون تردید مرز ۱۱ میلیون را پشت سر گذاشته اما هیات دولت افزایش ۳۸ درصدی به اضافه مبلغ ثابت (برابر با مصوبه شورای عالی کار) را نمی پذیرد.

اجرای ماده ۹۶، یک تصمیم دولتی نیست

حیدری با بیان اینکه «دولت فارغ از هر دلیلی که برای خودش دارد، نباید به لحاظ معضلاتی که اقتصاد خانوار را تحت تاثیر قرار دهد، بیش از این تعلل کند»، اضافه می کند: اساساً ماده ۹۶ و میزان تحقق آن تصمیم دولتی نیست چون قاعده و مبنای بودجه ای ندارد و هیچ سالی تکلیفی بر عهده دولت نبوده است. در مورد مزد کارگران، دولت تا حدودی تکلیف دارد چون در برخی حوزه ها نقش کارفرمایی دارد اما در مورد مستمری بازنشستگان دولت هیچ نقشی ندارد و قرار نیست تامین مالی کند. تامین مالی برای مستمری بازنشستگان به طور اتوماتیک از طریق مصوبه شورای عالی کار انجام شده و منابع ریالی تامین و تضمین می شود. به گفته وی، وقتی پیشنهادی از ناحیه هیات مدیره تامین اجتماعی به دولت ارجاع می شود چون نهاد دولت در هیات مدیره مستقیم و غیر مستقیم حضور دارد، فرض بر این است که نگاه دولت و خط مشی دولت رعایت

دولت به حقوق بازنشستگان کارگری احترام بگذارد

دبیر کل خانه کارگر:

دبیر کل خانه کارگر می گوید: انتظار ما از دولت این است که حق بازنشستگانی که در طول سال های اشتغال حق بیمه خود را منظم پرداختند، محترم شمرده و معافی برای پرداخت حقوق کامل و قانونی در موعد مقرر نباشد. علیرضا محبوب در گفت و گو با ایلنا ادامه داد: قرار بود تساطی همسان سازی، حقوق بازنشستگان بر اساس آنچه در دوران اشتغال به صندوق تامین اجتماعی واریز کردند، برقرار شود و طبقات مزدی بر اساس همسان سازی در جای خودشان قرار بگیرند لذا انتظار داریم امسال بحث همسان سازی کامل شود. دولت باید همان بحث افزایش دریافتی را طبق مصوبه شورای عالی کار عیناً برای بازنشستگان صندوق تامین اجتماعی لحاظ کند یا از فرار به جلو، اجتناب و همسان سازی سایر سطوح را عادلانه انجام دهد. محبوب با تاکید بر اینکه «مسیر فعلی دولت باعث می شود صندوق سازمان تامین اجتماعی به سمت حداقل بگیران فراوان برود»، ادامه داد: این مسیر به دلیل سیاست های دولت در حال طی شدن است و در سازمان حداقل بگیران اکثریت را

تشکیل می دهند. سیاست های دولت در زمینه عدم همسان سازی باعث شده که بسیاری حقوق واقعی خود را در لیست های ارسالی رد کنند. دبیر کل خانه کارگر تصریح کرد: این مسیر دولت یک مسیر اصلاحی نیست و آن قدم هایی که تاکنون نیز برای همسان سازی و بهبود شرایط معیشت بازنشستگان برداشته شده را نیز به عقب پس می زند. ما حتی قدرت خرید پول را هم مقایسه نمی کنیم ولی اگر این مقایسه را انجام دهیم، می فهمیم که اعداد پرداخت شده به صندوق با اعداد دریافتی با ارزش امروز نمی خواند. دولت هر تصمیمی می گیرد باید در این زمینه با هدف حفظ توان معیشتی بازنشستگان باشد. البته در این زمینه تصمیمات شورای عالی کار شامل مصوبات متین و خوبی است و طرح ارقامی کمتر از رقم مطرح و مصوب در این شورا ظلم به حقوق بگیران و بازنشستگان است. نماینده ادوار پیشین مجلس در ادامه با اشاره به مسائل کارگران دولت گفت: برای ما فرقی بین کارگران دولت و بخش خصوصی وجود ندارد. همه آنهاز چمنکش بوده و از حقوق آنها دفاع می کنیم. دولت نباید به دنبال راه های

در آمدی نامتعارف برای دادن حقوق کارکنان خود یا بازنشستگان تامین اجتماعی باشد و نباید از حقوقی کسر شود تا به حقوق دیگری اضافه شود. راضی نیستیم که دولت برای تامین حقوق افرادی، حقوق مستمری بگیران دولت را تحت الشعاع قرار دهد. وی با تاکید بر اینکه «راه های متعددی برای ایجاد منابع لازم برای پرداخت حقوق ها و افزایش قانونی آنها وجود دارد»، گفت: یکی از این راه ها دریافت مالیات دقیق و اصلاح نظام مالیاتی به نفع حقوق بگیران است. این تامین منابع بخشی از سیاست های اجتماعی است و برای سیاست های اجتماعی باید راه های متناسب با این سیاست ها را تدارک دید. دولت با توجه به اختیاراتی که دارد می تواند منابع بسیاری که تامین کننده حقوق بازنشستگان کشور باشد را تامین کند. محبوب با اشاره به اینکه «تعریف ما از فقر دوباره باید به آن تعریف محض و مطلق از فقر برگردد»، اظهار کرد: ما جامعه حقوق بگیر را به سمت فقر شدید سوق داده ایم. در سال های گذشته اقدام به سرکوب قیمت ها کردیم و معادله عرضه و تقاضا به این دلیل به هم خورد است ولی